

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจริยธรรมให้นักเรียน โรงเรียนในตำบลหาดแพง อำเภอสว่างนครพนม
ผู้วิจัย	: พระรุ่งธรรม โชติธมฺโม (หลักคำ)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวิฑูโน,ผศ.ดร. พธ.บ.(การสอนสังคมศึกษา), M.B.A.(การบริหารด้านธุรกิจ), Ph.D.(บาลี) : พระวิมาน คมภีรปัญญา,ดร. พธ.บ.(ปรัชญา), พธ.ม.(พุทธศาสนา), พธ.ด.(พุทธศาสนา)
วันที่สำเร็จการศึกษา	: ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ข้อ คือ เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในกระบวนการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนตำบลหาดแพง อำเภอสว่างนครพนม เพื่อประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจริยธรรมให้กับนักเรียน ในโรงเรียนตำบลหาดแพง อำเภอสว่างนครพนม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆ ทางพุทธศาสนา ตลอดจนเอกสารงานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากพื้นที่วิจัย โดยนำมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้ครอบคลุมทั้ง ๔ ด้านหลักใหญ่ๆคือ การพัฒนาทางด้านกาย การพัฒนาทางด้านศีล การพัฒนาทางด้านจิต และการพัฒนาทางด้านปัญญา ที่เรียกว่า ภาวนา ๔ โดยการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นคือ หลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา โดยการนำเอาเนื้อหาของ อริยมรรค ๘ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้ง ๘ ประการ มาเป็นวิธีการพัฒนาจริยธรรมให้กับนักเรียน เพื่อประโยชน์แก่ตัวของนักเรียนเองที่จะได้เรียนรู้และเข้าใจหลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม ซึ่งจะส่งผลต่อสังคมส่วนรวมโดยตรงและก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มนุษย์ทุกคนจึงจำเป็นอย่างมากในการศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้แจ้ง เห็นถูกต้องตามความเป็นจริง โดยอาศัยหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหลักการในการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ขบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นรูปธรรม ตามแนวทางของพุทธศาสนาที่วางหลักเอาไว้ เพื่อฝึกหัดพัฒนาทางด้านกาย ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ให้นำไปสู่ความประพฤติที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกฎหมาย จารีต ประเพณีวัฒนธรรม ในแต่ละท้องถิ่นของตนเอง ตั้งอยู่ใน

กฎระเบียบวินัย/ศีล และการพัฒนาทางด้านจิตใจ เพื่อให้มีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันอันเป็นบ่อเกิดแห่งความแตกแยก ทะเลาะวิวาท สร้างความร้าวฉานให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ ชุมชน สังคม และสุดท้ายการพัฒนาทางด้านปัญญา เพื่อให้สมบูรณ์บริบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสุขแห่งตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม ทำให้เกิดมีประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลต่อการพัฒนา เพื่อยังความสงบสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนรวม จึงจะเป็นสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืนแท้จริง

หลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นหลักการในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน โดยกระบวนการพัฒนาจะต้องพัฒนารอบด้านทั้ง ๔ ด้านไปพร้อมกัน ซึ่งเรียกว่า ภาวนา ๔ คือ การปฏิบัติ ด้านกาย ด้านศีล ด้านสมาธิ ด้านปัญญา โดยนำทั้งหลักการไตรสิกขา และกระบวนการพัฒนา ภาวนา ๔ มาประยุกต์และบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่ม จึงจะเป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม ไปพร้อมๆกัน อันจะเป็นผลทำให้เด็กนักเรียนได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม แบบสันติวิธี ที่เรียกกันว่า ภาวนิต ๔ คือ ผู้มีกาย มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา อันพัฒนาแล้ว

Thesis Title : An Application of Buddhist Principles in the Learning Process to Develop the Morality of Students in Schools in Hadphaeng Subdistrict, Srisongkhram District, Nakhonphanom Province

Researcher : Phra Rungtham Jotidhammo (Lakkham)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory committee

- : Assist. Prof. Dr. Phrakrudhammathonsirawat Sirivattano
B.A. (Teaching Social Studies), M.B.A. (Business Administration),
Ph.D. (Pali)
- : Dr. Phra Viman Kumpirapanyo, B.A. (Philosophy),
M.A (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 23, 2017

Abstract

This thesis has objectively purposed to study the processes of learning in developing morality as offered in Buddhism, to study the problems of moral development processes of the students in Hadphaeng subdistrict, Srisongkhram district, Nakhonphanom province as well as to apply the Buddhist principles in the learning processes to develop the student's morality in Hadphaeng subdistrict, Srisongkhram district, Nakhonphanom province. The quantitative research has been carried out for the present study in accordance with the selection of the data from Tripitaka- the Buddhist scriptures, the Buddhist textbooks, academic papers, research papers as well as collecting the data from the area under consideration along with the analysis of the data collected for the present research.

The results of research as follows;

The development of the student's morality essentially needed to generate the four predominant aspects, for instance, physical development, moral development, emotional development and wisdom development which called the Four Cultivations. The student's morality has been well produced by applying the Buddhist principle, for example, the Threefold Trainings- morality, concentration and wisdom and the Noble Eightfold Path into the moral developing processes for the interest of the students in learning and understanding the ways of living with the right and precious directions which relating directly to the community and the effectiveness in developing of the country.

All human beings, therefore, peculiarly needed to learn for insight understanding and right thought by following the Threefold Trainings viz. morality, concentration and wisdom as the principles in moral developing processes in concrete terms towards Buddhism in order to developing the body, mind and wisdom that leading doers to the right conducts, moralist as well as observing the law, tradition and culture of the particular area in accordance with following the rules or precepts. On the other hand, mental development has formulated the compassion and generosity to human beings as well as protecting the exploitation that caused the diversity, controverting and the disjunction of the group, community and society. Further, wisdom development has produced the perfect consummation in oneself, the other and common society as well as making the effectiveness in development in which cultivating the peacefulness into the family, community and common society for becoming the sustainably developing society.

It has been found that the Threefold Trainings- morality, concentration and wisdom were the principles in developing the morality for students. The development processes must be formed simultaneously with the four aspects called the Four Cultivations involving the physical training, moral training, emotional training and wisdom training by integrating and applying the Threefold Training and the process of development as stated in the Four Cultivations with the eight groups of learning in order for gaining the perfect development in both knowledge and ethics that supported the cultivation of moral and ethics to the students in peaceful way called the trained man who was developed by the Four Cultivations.